

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.4.9.
COM(2025) 159 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetség uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás Európai Bizottság általi megkötésének jóváhagyásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az EU-t és Svájcot szoros gazdasági, történelmi, kulturális, társadalmi és politikai kötelékek fűzik egymáshoz. Az EU Svájc legnagyobb, míg Svájc az EU negyedik legjelentősebb kereskedelmi partnere. Svájcban több mint 1,5 millió uniós polgár, az EU-ban pedig közel 450 000 svájci állampolgár él. Nap mint nap több százezer határ menti ingázó lépi át az EU és Svájc közötti határt mindkét irányban.

Az EU és Svájc közötti kapcsolatokat számos kétoldalú megállapodás szabályozza. A személyek szabad mozgásáról, a szárazföldi közlekedésről, a légi közlekedésről, a mezőgazdasági termékek kereskedelméről és a megfelelőségértékeléssel kapcsolatos kölcsönös elismerésről szóló megállapodások révén Svájc jelen van az EU belső piacán¹. Az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás értelmében Svájc schengeni társult országnak számít. A Covid19-világjárvány idején az EU és Svájc között szorosabbá vált a határokon át terjedő egészségügyi veszélyekkel kapcsolatos együttműködés.

Svájc hagyományosan a kutatás és az innováció területén is jelentős partnernek számít. Az ország számos, különösen a kutatásra, az innovációra és az oktatásra összpontosító uniós finanszírozási program keretében együttműködik az Európai Unióval. A svájci egyetemek és a magánszektor 1987 óta aktívan részt vesznek az EU kutatási és innovációs keretprogramjaiban. Ugyanebben az évben lépett hatályba a tudományos és technológiai együttműködésről szóló első kétoldalú megállapodás. Svájc továbbra is intenzíven részt vesz különböző európai kezdeményezésekben, többek között az Európai Nukleáris Kutatási Szervezetben (CERN), az Európai Űrügynökségben, a tudomány és a technológia területén folytatott európai együttműködésben (COST) és az Eurekában. Ezen túlmenően társult országgént részt vett az Euratom kutatási és képzési programjában 2014 és 2020 között, és ugyanebben az időszakban bekapcsolódott a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozáshoz kapcsolódó tevékenységekbe a „Horizont 2020” keretprogramhoz és az Euratomhoz való társulási megállapodás² alapján. Emellett Svájc korábban az EU Erasmus programjának is tagja volt³.

Bár az EU és Svájc közötti kapcsolat szoros, azt számos régóta fennálló strukturális probléma jellemzi. E problémák megoldása érdekében az EU és Svájc 2014 és 2021 között tárgyalásokat folytatott egy intézményi keretmegállapodásról. Az intézményi keretmegállapodás irányítási keretet biztosított volna a belső piaccal kapcsolatos olyan

¹ A légi közlekedésről szóló megállapodás, a vasúti és közúti áru- és személyszállításról szóló megállapodás, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás, a megfelelőségértékeléssel kapcsolatos kölcsönös elismerésről szóló megállapodás, a mezőgazdasági termékek kereskedelméről szóló megállapodás, amelyek mindegyikét 1999. június 21-én írták alá (HL L 114., 2002.4.30., 1. o.).

² Tudományos és technológiai együttműködési megállapodás az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és a Svájci Államszövetség között a Svájci Államszövetségnek a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramhoz és az Európai Atomenergia-közösség „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjához való társulásáról, valamint a Svájci Államszövetségnek a Fusion for Energy által végzett ITER-tevékenységekben való részvételének szabályozásáról (HL L 370., 2014.12.30., 3. o.).

³ Megállapodás az Európai Gazdasági Közösség és a Svájci Államszövetség között az Erasmus program keretében az oktatás és képzés területén történő együttműködés létrehozásáról (HL L 332., 1991.12.3., 52. o.).

területekre vonatkozó további megállapodásokhoz is, amelyekben Svájc részt vesz, ideértve azokat a megállapodásokat, amelyek tekintetében a Tanács már felhatalmazást adott a tárgyalásokra, nevezetesen az élelmiszer-biztonság (2003 és 2008) és a villamos energia (2006) területén. Emellett irányítási keretet biztosított volna az egészségügyi megállapodáshoz, amely tekintetében a Tanács 2008-ban felhatalmazást adott a tárgyalásokra.

A tárgyaló felek 2018 novemberében szakértői szinten megállapodásra jutottak az intézményi keretmegállapodás szövegtervezetéről. Miután a Szövetségi Tanács elutasította a szövegtervezet jóváhagyását, leálltak a többi megállapodásról folytatott tárgyalások, mivel mind a Tanács (a 2019. február 19-i következtetéseiben), mind pedig az Európai Parlament (a 2019. március 26-i ajánlásában) az intézményi keretmegállapodás megkötésétől tette függővé a belső piaci hozzáférésről szóló új megállapodások megkötését, illetve a hatályos megállapodások szerinti feltételek javítását. Bár történtek további kísérletek a helyzet megoldása érdekében, a Svájci Szövetségi Tanács 2021. május 26-án úgy határozott, hogy egyoldalúan beszünteti az intézményi keretmegállapodásról folytatott tárgyalásokat. Svájc egyoldalú döntése nyomán a kutatás, az innováció és az oktatás területén folytatott kétoldalú együttműködés ideiglenesen leállt.

Az intézményi keretmegállapodásról szóló tárgyalások megszakadását követően az Európai Bizottság és Svájc 2022 márciusában tájékoztató célú megbeszéléseket kezdeményezett kapcsolataik jövőjéről. E megbeszélések eredményeként létrejött egy olyan egyetértési megállapodás, amely rögzíti a két fél politikai egyetértését a jövőbeli tárgyalásokhoz vezető lépésekről, valamint meghatározza a létrehozni kívánt átfogó tárgyalási csomag összetevőit és paramétereit, továbbá a főbb intézményi és ágazati kérdésekre vonatkozó kompromisszumcélokat és megoldásokat. A tájékoztató célú folyamat során bebizonyosodott, hogy mindkét fél élénk érdeklődést mutat a kutatás, az innováció és az oktatás területére vonatkozó együttműködésük újjáélesztése iránt. Ezzel összefüggésben az egyetértési megállapodás megerősítette az arra vonatkozó szándékot, hogy a tágabb csomag részeként létrejöjjön egy olyan jogi keret, amely lehetővé teszi Svájc részvételét az uniós programok 2021–2027-es időszakra vonatkozó jelenlegi többéves pénzügyi kerethez kapcsolódó és későbbi generációiban, beleértve a kutatási és innovációs keretprogramokat, a Digitális Európa programot és az Erasmus+ programot. Az egyetértési megállapodás megerősítette továbbá mindkét fél azon szándékát, hogy újraindítsák a meglévő EU–Svájc GNSS-megállapodás (Galileo és EGNOS) végrehajtásáról szóló tárgyalásokat, és megbeszéléseket kezdeményezzenek Svájcnak az uniós űrprogram Kopernikusz komponensében való részvételéről.

A Svájci Szövetségi Tanács és az Európai Bizottság 2023 novemberében jóváhagyta az egyetértési megállapodást. Mindkét fél kötelezettséget vállalt arra, hogy erre fogja alapozni tárgyalási megbízásait, és kinyilvánította azon törekvését, hogy 2024 folyamán lezárják a tárgyalásokat.

Következésképpen a Bizottság 2023. december 20-án ajánlást fogadott el a tájékoztató célú megbeszélések során azonosított és meghatározott átfogó intézkedéscsomagról folytatandó tárgyalások engedélyezéséről szóló tanácsi határozatra vonatkozóan. E tárgyalások átfogó célja az EU és Svájc közötti kétoldalú kapcsolatok korszerűsítése és megerősítése, a belső piacon működő uniós és svájci vállalkozások közötti tisztességes verseny biztosítása, valamint az uniós polgárok jogainak védelme Svájcban, beleértve a különböző tagállamok állampolgárai közötti megkülönböztetés megelőzését is. Ez lehetővé tenné mindkét fél polgárai, vállalkozásai és kutatói számára, hogy teljes mértékben kihasználják az EU és Svájc földrajzi közelségéből, közös értékeiből és gazdasági kapcsolataiból származó előnyöket.

Ezzel párhuzamosan a Szövetségi Tanács elvégezte a svájci oldalon a megfelelő előkészítő munkát. A vonatkozó svájci eljárások lezárultát követően az Európai Unió Tanácsa 2024. március 12-én határozatot fogadott el, amelyben felhatalmazta a Bizottságot az átfogó intézkedéscsomagról szóló tárgyalások megkezdésére, és egyúttal elfogadta a részletes tárgyalási irányelveket is.

A tárgyalási irányelvek megerősítették, hogy a csomag részeként a Bizottságnak tárgyalást kell folytatnia egy önálló megállapodásról, amely meghatározza Svájc uniós programokban való részvételének általános feltételeit. E megállapodásnak méltányos egyensúlyt kell biztosítania Svájc hozzájárulásai és az adott programokban való részvételéből származó előnyök között, valamint rögzítenie kell a részvétel feltételeit, beleértve az egyes programokhoz való pénzügyi hozzájárulások és a kapcsolódó igazgatási kiadások kiszámítását. A Svájc konkrét uniós programokhoz való társulására vonatkozó jegyzőkönyveknek meg kell határozniuk azon programok jegyzékét – a programok minden egyes generációja tekintetében –, amelyekben Svájc részt vesz. A tárgyalási irányelvek szerint a megállapodásnak szintén lehetővé kell tennie, hogy Svájc a jövőben más uniós programokhoz is csatlakozzon olyan jegyzőkönyv vagy jegyzőkönyvek révén, amelyeket a megállapodás alapján létrehozott vegyes bizottság egyszerűsített eljárás keretében fogad el.

2024. március 18-án Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke és Viola Amherd, a Svájci Államszövetség akkori elnöke elindította az átfogó csomagról szóló tárgyalásokat. A Bizottság a tárgyalásokat a Tanáccsal – többek között az Általános Ügyek Tanácsával – és a Tanács által a Svájccal folytatandó tárgyalások céljából különbizottságként kijelölt EFTA-munkacsoporttal konzultálva folytatta le. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament 2023. október 4-i állásfoglalását, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (10) bekezdésével összhangban megfelelően tájékoztatta az Európai Parlamentet a tárgyalási folyamatról.

A kilenc hónapig tartó intenzív tárgyalásokat követően Ursula von der Leyen és Viola Amherd 2024. december 20-án bejelentette, hogy a megbeszélések az átfogó csomag valamennyi eleme tekintetében sikeresen lezárultak. Az átfogó csomag magában foglalja azon öt megállapodás aktualizálását, amelyek már jelenleg is biztosítják Svájc számára az EU belső piacához való hozzáférést⁴; az élelmiszer-biztonságról szóló új megállapodás létrehozza az élelmiszerlánc valamennyi dimenziójára kiterjedő közös élelmiszer-biztonsági térséget; az új egészségügyi megállapodás lehetővé teszi Svájc számára, hogy részt vegyen a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek kezelésére szolgáló uniós mechanizmusokban és szervezetekben, nevezetesen az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központban és a korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszerben; a villamos energiáról szóló új megállapodás lehetővé teszi Svájc számára az EU belső villamosenergia-piacában való részvételt; a Svájcnak az Unión belüli gazdasági és társadalmi kohézióhoz való állandó és méltányos pénzügyi hozzájárulásáról szóló új megállapodás tükrözi a felek közötti partnerség és együttműködés szintjét; valamint egy új megállapodás lehetővé teszi Svájc számára a részvételt több, harmadik országok társulása előtt nyitva álló uniós programban – ezek konkrétan a Horizont Európa program, az Euratom kutatási és képzési programja, az ITER/F4E (Fusion for Energy), a Digitális Európa program, az Erasmus+ program, valamint az „EU az egészségért” program, amely kiegészíteni hivatott az EU és Svájc közötti egészségügyi megállapodás által létrehozott együttműködést, amely megállapodásról a két partner

⁴ A légi közlekedésről szóló megállapodás, a vasúti és közúti áru- és személyszállításról szóló megállapodás, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás, a megfelelőségértékeléssel kapcsolatos kölcsönös elismerésről szóló megállapodás, a mezőgazdasági termékek kereskedelméről szóló megállapodás, amelyek mindegyikét 1999. június 21-én írták alá (HL L 114., 2002.4.30., 1. o.).

ugyanazon átfogó csomag részeként tárgyalta. A fent felsorolt elemeken kívül az átfogó csomag külön jegyzőkönyvet tartalmaz a parlamenti együttműködésről.

Bár a Svájc uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás (az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek az uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás – a továbbiakban: a megállapodás) szerves részét képezi a két partner által 2024-ben megtárgyalt átfogó csomagnak, a Bizottság gyorsított eljárás keretében kívánja előterjeszteni a megállapodás megkötésére irányuló ajánlást azzal a céllal, hogy – a 18. cikkel összhangban, amennyiben az aláírásra 2025. november 15. előtt sor kerül – 2025. január 1-jei hatállyal megkezdődjön a megállapodás ideiglenes alkalmazása. A megállapodás aláírása és a megkötés előtti ideiglenes alkalmazása ugyanakkor nem érinti az egyetértési megállapodásban meghatározott és a Tanács tárgyalási irányelveiben megerősített, átfogó csomagon alapuló megközelítést, mivel a Svájc uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás hatályvesztésre vonatkozó rendelkezést tartalmaz, amely előírja, hogy a megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, ha Svájc 2028 végéig nem zárja le a csomag hatálybalépéséhez szükséges eljárásait. Emellett a megállapodás megkötése a tervek szerint részét fogja képezni a 2024-ben folytatott tárgyalások tárgyát képező egyéb kulcsfontosságú megállapodásokat is magában foglaló átfogó csomagnak.

Mivel a megállapodás Svájcnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatálya alá tartozó uniós programokban való részvételére vonatkozik, ezt az ajánlást a megállapodásnak az említett szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról szóló javaslat kíséri.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Tartalmát tekintve a Svájc uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás hasonló az Európai Unió egyéb megállapodásaihoz, amelyeket az elmúlt években olyan partnerekkel kötött, mint az Egyesült Királyság, Új-Zéland és Kanada, és ezért összhangban van az e területre vonatkozó uniós szakpolitikával.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az EU–Svájc megállapodások átfogó csomagjának részét képező jelen megállapodás teljes mértékben tiszteletben tartja a Szerződéseket, és megőrzi az uniós jogrend integritását és autonómiáját. Előmozdítja az Unió értékeit, célkitűzéseit és érdekeit, valamint biztosítja az uniós szakpolitikák és tevékenységek összhangját, hatékonyságát és folytonosságát.

Svájc uniós programokban való részvétele teljes mértékben tiszteletben fogja tartani a programokat meghatározó alap-jogiaktusokat és a pénzügyi irányítással kapcsolatos hatályos uniós jogszabályokat, például a költségvetési rendeletet.

2. JOGALAP

Az Euratom-Szerződés 101. cikke konkrét jogalapot biztosít az Európai Atomenergia-közösség számára kötelezettségeket keletkeztető, harmadik országokkal kötendő nemzetközi megállapodások tárgyalásához és megkötéséhez. Ezért a megállapodás Európai Atomenergia-közösség hatáskörébe tartozó kérdések tekintetében történő megkötésének konkrét jogalapja az Euratom-Szerződés 101. cikkének második bekezdése.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Tárgytalan.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Tárgytalan.

- **Hatásvizsgálat**

Tárgytalan.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Tárgytalan.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az ajánláshoz mellékelt pénzügyi kimutatás tartalmazza az indikatív költségvetési vonzatokat.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A megállapodás meghatározza Svájc uniós programokban való részvételének jogi keretét, biztosítva a méltányos egyensúlyt a hozzájárulások és az előnyök tekintetében. Biztosítja továbbá, hogy Svájc ne kapjon döntéshozatali hatáskört azon programok tekintetében, amelyekben részt vesz.

A megállapodás megállapítja az egyes programokkal összefüggő pénzügyi hozzájárulások és igazgatási költségek kiszámításának feltételeit, és garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát.

A megállapodás rögzíti az uniós programokban való részvétel egyéb feltételeit is, például az említett uniós programok végrehajtásában részt vevő személyek mobilitására vonatkozó

rendelkezéseket. A megállapodás meghatározza a Svájc uniós programokban való részvételének felfüggesztésére, illetve a megállapodás megszüntetésére vonatkozó feltételeket. Olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek biztosítják, hogy ezek az esetek ne befolyásolják a svájci jogalanyokkal szemben vállalt jogi kötelezettségeket.

A megállapodás úgy rendelkezik, hogy 2025. november 15. előtti aláírása esetén az ideiglenes alkalmazása visszamenőleges hatállyal 2025. január 1-jétől veszi kezdetét annak érdekében, hogy a megállapodás hatálya alá tartozó területeken az egyes programok tekintetében meghatározott időpontban megkezdődjön az együttműködés.

Az I. jegyzőkönyv Svájcnak az Euratom kutatási és képzési programjában való részvételére vonatkozik, amely 2025. január 1-jétől kiegészíti a Horizont Európa programot. Az I. jegyzőkönyv kiterjed továbbá a Horizont Európa, a Digitális Európa és az Erasmus+ programban való részvételre is.

Az Euratom 2021 és 2025 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programja⁵ a Horizont Európát kiegészítő finanszírozási program a nukleáris kutatás és innováció területén. Ugyanazokat az eszközöket és részvételi szabályokat alkalmazza, mint a Horizont Európa. A jegyzőkönyv rendelkezik arról is, hogy a program alkalmazása azonos feltételek mellett kiterjeszthető az Euratom-program utódprogramjára, a 2026–2027-es időszakra.

A két kutatási programban való részvétel egyedi feltételei mellett a jegyzőkönyv a viszonyosságra és a nyílt tudományra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz. Előírja továbbá, hogy a Horizont Európára kiigazítási mechanizmust és automatikus korrekciós mechanizmust kell alkalmazni. Svájc Euratom-programban való részvételét illetően a jegyzőkönyv megállapítja, hogy nem alkalmazandó kiigazítási mechanizmus és automatikus korrekciós mechanizmus, míg az Euratom-programban való részvételhez való operatív hozzájárulás kiszámítása céljából 2025-ben, 2026-ban és 2027-ben alkalmazandó hozzájárulási kulcs a megállapodásban meghatározott hozzájárulási kulcs 95,4 %-a lesz.

A II. jegyzőkönyv Svájcnak a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozásban való részvételével foglalkozik. Svájc az Euratom kutatási és képzési programjához társult harmadik országgént 2026. január 1-jétől, és az F4E fennállásának időtartama alatt az F4E tagjaként vesz részt. Svájc F4E-tagsága lehetővé teszi a svájci jogalanyok számára az F4E és az ITER közbeszerzési eljárásaiban való részvételt, és magában foglalja az F4E irányításában való részvételt.

A Bizottság a megállapodás szövegét ezzel az ajánlással együtt nyújtja be a Tanácsnak.

⁵ A Tanács (Euratom) 2021/765 rendelete (2021. május 10.) az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2021–2025 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2018/1563 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 167I., 2021.5.12., 81. o.).

A TANÁCS HATÁROZATA

az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetség uniós programokban való részvételéről szóló megállapodás Európai Bizottság általi megkötésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 101. cikke második bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) A Tanács 2024. március 12-én felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat kezdjen a Svájci Államszövetséggel a Svájci Államszövetséggel fennálló kétoldalú kapcsolatokat érintő átfogó intézkedéscsomagról, amely magában foglalja az Európai Unió és a Svájci Államszövetség között a belső piaccal kapcsolatos területeken létrejött megállapodásokban foglalt intézményi és állami támogatási rendelkezéseket, valamint szükség esetén azok konkrét kiigazításait, a Svájc uniós programokban való részvételéről szóló megállapodást, valamint Svájcnak a régiók közötti gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez való állandó hozzájárulása alapját képező megállapodást¹. A Tanács arra is felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat kezdjen a Svájci Államszövetséggel a villamos energiáról, az egészségügyről és az élelmiszer-biztonságról szóló új megállapodásokról, Svájcnak az Európai Unió Űrprogramügynökségében és az Európai Unió Vasúti Ügynökségében való részvételéről, valamint az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között létrejött légi közlekedési megállapodásnak a kabotázs lehetővé tétele érdekében történő módosításáról.
- (2) A Bizottság az Unió nevében tárgyalásokat folytatott egy átfogó megállapodáscsomagról, amely magában foglalja az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek az uniós programokban való részvételéről szóló megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás), az intézményi, állami támogatási és módosító rendelkezésekről szóló jegyzőkönyveket az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a belső piac azon területeiről szóló megállapodások tekintetében, amelyekben Svájc részt vesz, az Európai Unió és a Svájci Államszövetség közötti, Svájcnak az Európai Unión belüli gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez való rendszeres pénzügyi hozzájárulásáról szóló megállapodást, az Európai Unió és a Svájci Államszövetség közötti egészségügyi megállapodást, az Európai Unió és a Svájci Államszövetség közötti, a villamos

¹ A Tanács (EU, Euratom) 2024/995 határozata (2024. március 12.) az Európai Unió és a Svájci Államszövetség közötti, a belső piaccal kapcsolatos megállapodások intézményi rendelkezéseire, a Svájci Államszövetségnek az uniós programokban való részvételéről szóló megállapodásra, valamint a Svájci Államszövetség Unió kohéziójához való állandó hozzájárulásának alapját képező megállapodásra irányuló, a Svájci Államszövetséggel folytatandó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról (HL L, 2024/995, 2024.3.26.).

energiáról szóló megállapodást, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a mezőgazdasági termékek kereskedelméről szóló megállapodáshoz csatolt, a közös élelmiszer-biztonsági térséget létrehozó jegyzőkönyvet, valamint az Európai Unió és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek az Európai Unió Úrprogramügynökségében való részvételére vonatkozó feltételekről szóló megállapodást.

- (3) A megállapodás az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: a Közösség) hatáskörébe tartozó kérdésekkel, nevezetesen az Euratom kutatási és képzési programjához és az ITER Európai Közös Vállalkozáshoz való társulással foglalkozik. Ezért a megállapodást az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: az Euratom-Szerződés) hatálya alá tartozó kérdések tekintetében a Közösség nevében kell megkötöni.
- (4) Jóvá kell hagyni a megállapodásnak az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Európai Atomenergia-közösség nevében, a Bizottság által történő megkötését. A megállapodást az átfogó csomag többi elemével egyidejűleg, a csomag szerves részeként kell megkötöni.
- (5) Együttműködésük kiterjesztése céljából a megállapodás úgy rendelkezik, hogy a felek a megállapodást belső eljárásaikkal és jogszabályaikkal összhangban 2025. január 1-jétől ideiglenesen alkalmazzák, kivéve, ha az aláírásra 2025. november 15. után kerül sor, amely esetben a felek 2026. január 1-jétől alkalmazzák ideiglenesen a megállapodást.
- (6) Ezért a megállapodást az Euratom-szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében a Közösségnek ideiglenesen alkalmaznia kell.
- (7) Az ideiglenes alkalmazást a megállapodásban meghatározottak szerint időben korlátozni kell, és legkésőbb 2028. december 31-én meg kell szüntetni, amennyiben Svájc az említett időpontig nem zárja le az átfogó csomagban foglalt megállapodások hatálybalépéséhez szükséges belső eljárásait.
- (8) A megállapodásnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében történő aláírására, ideiglenes alkalmazására és megkötésére az említett szerződés értelmében külön eljárás vonatkozik,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács jóváhagyja az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek az uniós programokban való részvételéről szóló megállapodásnak az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Európai Atomenergia-közösség nevében a Bizottság által történő megkötését, beleértve a megállapodás ideiglenes alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket is².

² A megállapodás szövege a HL L... oldalán került kihirdetésre.

2. cikk

A megállapodást az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében történő megkötése előtt alá kell írni, és a megállapodás 18. cikkével összhangban, viszonyossági alapon ideiglenesen alkalmazni kell³.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

³ A megállapodás ideiglenes alkalmazásának kezdőnapja az Európai Unió Hivatalos Lapjában kerül kihirdetésre.

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

A KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELI OLDALÁRA KÖLTSÉGVETÉSI HATÁST GYAKORLÓ JAVASLATOKRA VONATKOZÓAN

1. A JAVASLAT CÍME:

Ajánlás – A Tanács határozata az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetség uniós programokban való részvételéről (a Fúzióenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás tevékenységeiben, valamint az Európai Atomenergia-közösség EURATOM kutatási és képzési programjában való részvételéről) szóló megállapodásnak az Európai Bizottság által történő megkötésének jóváhagyásáról

2. KÖLTSÉGVETÉSI SOR:

Bevételi sor (alcím/jogcímcsoport/jogcím): 6 0 1 2 — Nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktor (ITER) — Címzett bevétel

A költségvetésbe az érintett évre bevitt összeg:

(csak címzett bevételek esetében):

A bevételeket a következő kiadási sorhoz (alcím/jogcímcsoport/jogcím) rendelik:

A teljes 01 04 01. jogcímcsoport

A teljes 01 01 03. jogcímcsoport (01 01 03 01, 01 01 03 02, 01 01 03 03)

20 XX. költségvetési sor: Az Európai Bizottság igazgatási kiadásai

Bevételi sor (alcím/jogcímcsoport/jogcím): 6 0 1 0 — **Euratom** — Címzett bevétel

A költségvetésbe az érintett évre bevitt összeg:

(csak címzett bevételek esetében):

A bevételeket a következő kiadási sorhoz (alcím/jogcímcsoport/jogcím) rendelik:

A teljes 01 01 02. jogcímcsoport (01 01 02 01, 01 01 02 02, 01 01 02 03, 01 01 02 11, 01 01 02 12, 01 01 02 13)

01 03 01. jogcímcsoport

01 03 02. jogcímcsoport

01 03 03. jogcímcsoport

20 XX. költségvetési sor: Az Európai Bizottság igazgatási kiadásai

3. PÉNZÜGYI HATÁS¹

- ☐ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása
- ☐ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a kiadásokra, viszont van pénzügyi hatása a bevételekre
- ☒ A javaslatnak pénzügyi hatása van a címzett bevételekre

¹ Az e szakaszban a 2026. és a 2027. évre vonatkozóan feltüntetett valamennyi adat indikatív jellegű, és a rendelkezésre álló legfrissebb becsléseket tükrözi.

A hatás a következő:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi sor	Bevételi hatás	XX hónapos időtartam ÉÉÉÉ.HH.NN-től/-től (adott esetben)	2025
6 0 1 2	n.a.		n.a.

millió EUR (három tizedesjegyre)

Az intézkedés utáni helyzet			
Bevételi sor	2025	2026	2027
6 0 1 2	n.a.	40,371	31,707

millió EUR (három tizedesjegyre)

Kiadási sor	2025	2026	2027
01 04 01., 01 01 03. jogcímcsoport	n.a.	39,195	30,488
20 XX	n.a.	1,176	1,219

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi sor	Bevételi hatás	XX hónapos időtartam ÉÉÉÉ.HH.NN-től/-től (adott esetben)	2025
6 0 1 0	42,046	36 hónap 2025.1.1-től	13,566

millió EUR (három tizedesjegyre)

Az intézkedés utáni helyzet			
Bevételi sor	2025	2026	2027
6 0 1 0	13,566	13,915	14,564

millió EUR (három tizedesjegyre kerekítve)

Kiadási sor	2025	2026	2027
01 01 02.; 01 03 01.; 01 03 02.; 01 03 03. jogcímcsoport	13,236	13,510	14,004
20 XX	0,331	0,405	0,560

4. CSALÁS ELLENI INTÉZKEDÉSEK

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 325. cikke szerint a Bizottság küzd a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen. A csalás megelőzése és felderítése ezért valamennyi bizottsági szolgálat kötelessége a források felhasználásával járó mindennapi tevékenységeik keretében.

Az uniós finanszírozást érintő bármely csalás vagy szabálytalanság különösen káros hatást gyakorol a Bizottság hírnevére és az uniós szakpolitikák végrehajtására. A Bizottság hatályos csalás elleni stratégiája (COM(2019) 196) 2019. április 29-én került elfogadásra, és a 2011. évi stratégia helyébe lépett. Ez a szakpolitikai dokumentum a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre tekintettel meghatározza a Bizottság csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos prioritásait. A 2019. évi csalás elleni stratégia fő célkitűzései a következők: 1. „a csalási mintázatok, a csaló-profilok és az uniós költségvetést hátrányosan érintő csalásokkal kapcsolatos rendszerszintű sebezhetőségek jobb megértése” (adatgyűjtés és -elemzés), valamint 2. „a csalás elleni küzdelem terén a koordináció, az együttműködés és a munkafolyamatok optimalizálása, különösen a bizottsági szolgálatok és végrehajtó ügynökségek között” (koordináció, együttműködés és folyamatok). A stratégiát cselekvési terv kíséri, amelyet 2023 júliusában felülvizsgáltak, és amely – elődjéhez hasonlóan – a csalás elleni küzdelem ciklusának valamennyi szakaszát (megelőzés, felderítés, nyomozás és korrekció) meg kívánja erősíteni.

A 2019. évi csalás elleni stratégia irányadó alapelvei és célkitűzései a következők:

- a csalással szembeni zéró tolerancia;
- a csalás elleni küzdelem a belső ellenőrzés szerves részeként;
- a kontrollok költséghatékonysága;
- az uniós személyzet feddhetetlensége és kompetenciája;
- az uniós pénzeszközök felhasználásának átláthatósága;
- csalásmegelőzés, különösen a kiadási programok csalásbiztossá tétele révén;
- hatékony vizsgálati kapacitás és az információk kellő időben történő cseréje;
- gyors korrekció (beleértve a csalásból származó pénzeszközök visszanyerését és az igazságügyi/igazgatási szankciókat);
- megfelelő együttműködés a belső és külső szereplők között, különösen az EU és az illetékes nemzeti hatóságok között, valamint az összes érintett uniós intézmény és szerv szervezeti egységei között;

- hatékony belső és külső kommunikáció a csalás elleni küzdelemről.

A megállapodás 11–14. cikke részletes rendelkezéseket tartalmaz a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra vonatkozóan, a csalás elleni intézkedéseket is beleértve. Ezeket az intézkedéseket horizontálisan kell alkalmazni annak érdekében, hogy biztosítsák az EU pénzügyi érdekeinek védelmét azon jövőbeli jegyzőkönyvek hatálya alá tartozó uniós programok és tevékenységek tekintetében, amelyeket a Svájci Államszövetség több uniós programhoz vagy tevékenységhez történő társulásáról szóló megállapodás szerinti vegyes bizottság fog adott esetben elfogadni. Az említett intézkedések a jegyzőkönyvekre is alkalmazandók, mivel a jegyzőkönyvek és a mellékletek a megállapodás szerves részét képezik.

Nevezetesen a megállapodás 11. és 12. cikke rendelkezik a szükséges részletekről és eljárásokról, valamint lehetővé teszi a különböző szereplők (az Európai Bizottság vagy az Európai Bizottság által megbízott más szervek, köztük az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), az Európai Számvevőszék és az Európai Ügyészség (EPPO)) számára feladataik zökkenőmentes végrehajtását az EU pénzügyi érdekeinek védelme érdekében. A megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv(ek) hatálya alá tartozó programok és tevékenységek végrehajtása során mindig ugyanaz az elv érvényesül: az EU pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok, köztük a csalás megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elvesztett, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket.

A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy jogalanynak, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF és a Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak. Amint azt a megállapodás 11. cikkének (4) bekezdése kifejezetten előírja, felülvizsgálatok és ellenőrzések a jegyzőkönyv alkalmazásának felfüggesztését, a megállapodás alkalmazásának megszüntetését vagy a megállapodás felmondását követően is végezhetők.

A megállapodás lehetőséget biztosít arra, hogy az OLAF igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen a Svájci Államszövetség területén a vonatkozó finanszírozási megállapodásban részes svájci jogalany vagy a finanszírozási megállapodást szerződés alapján végrehajtó, harmadik félnek minősülő svájci jogalany tekintetében, a vonatkozó finanszírozási megállapodással és más alkalmazandó szerződéssel összhangban és az azokban meghatározott mértékben. Feladatainak a Svájci Államszövetség területén történő ellátása során az Európai Bizottság és az OLAF a svájci joggal összhangban jár el.

Felülvizsgálatokat és ellenőrzéseket az Unió tisztviselői, különösen az Európai Bizottság és az Európai Számvevőszék tisztviselői vagy az Európai Bizottság által megbízott más személyek végezhetnek. Feladataiknak a Svájci Államszövetség területén történő ellátása során az Európai Bizottság vagy az Európai Bizottság által megbízott más személyek a svájci joggal összhangban járnak el.

A svájci hatóságok az alkalmazandó nemzetközi együttműködési eszközökkel összhangban együttműködnek azokkal az uniós vagy tagállami hatóságokkal, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények kivizsgálására és büntetőeljárás alá vonására, beleértve az említett bűncselekmények

feltételezett elkövetőinek és bűnrészeseinek bíróság elé állítását is. Az alkalmazandó nemzetközi együttműködési eszközök alapján benyújtott megkeresések adott esetben magukban foglalhatják az EPPO nyomozásaival vagy büntetőeljárásaival kapcsolatos megkereséseket is. Ez lehetővé teszi az EPPO-val való együttműködést, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelvben előírtaknak megfelelően.

A megállapodás továbbá rendelkezik a Bizottság határozatainak a Svájci Államszövetség területén történő végrehajtását biztosító hatékony mechanizmusról.

5. EGYÉB MEGJEGYZÉSEK

A Svájci Államszövetség különböző uniós programokhoz nyújtott pénzügyi hozzájárulásának kiszámítására vonatkozó módszertant a megállapodás pénzügyi feltételekről szóló 7. cikke és a megállapodás pénzügyi végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó I. melléklete határozza meg. A megállapodás 7. cikkének (7) bekezdésétől eltérve az Euratom-programban való részvételhez való operatív hozzájárulás kiszámítása céljából 2025-ben, 2026-ban és 2027-ben kivételesen alkalmazandó hozzájárulási kulcs a megállapodás 7. cikkének (6) bekezdésében meghatározott hozzájárulási kulcs 95,4 %-a (az I. jegyzőkönyv 10. cikkének (3) bekezdése és a II. jegyzőkönyv 5. cikkének (2) bekezdése).